

Tolken voor kindslachtoffers van mensenhandel

Praktische handleiding trainers

Met aandacht voor:

- Tolktechnieken en deontologie
- Definitie en procedures
- Ontwikkeling van het kind en psychologie
- Risico's en emotionele verwerking
- Rollenspellen

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord.....	3
Inleiding	4
1. Opfrismodule tolktechnieken en deontologie	6
Waarom deze module?	6
Duur, doelstellingen en verwachte resultaten voor de deelnemers	6
2. Definitie van kinderhandel en procedures.....	9
Waarom deze module?	9
Duur, doelstellingen en verwachte resultaten voor de deelnemers	9
Trainingsmethodologie	18
3. Ontwikkeling van het kind en psychologie	19
Waarom deze module?	19
Duur, doelstellingen en verwachte resultaten voor de deelnemers	19
4. Zorg goed voor jezelf	23
Waarom deze module?	23
Trainingsmethodologie	24
5. Rollenspellen	27
Waarom deze module?	27
Trainingsmethodologie	28
Algemene conclusies van de praktische handleiding	34
Colofon	35

VOORWOORD

Wellicht vraag u zich af: waarom deze praktische gids, en waarom hebben wij, professionals op het gebied van THB (Trafficking in Human Beings) en tolken, besloten om onze expertise te bundelen om deze tweedaagse training te ontwikkelen.

Gedurende onze professionele ervaring hebben we gemerkt hoe belangrijk het is om kinderen die slachtoffer zijn van mensenhandel hoogwaardige en afdoende tolkdiensten aan te kunnen bieden, zodat hun stem, hun rechten en hun ervaringen worden gehoord en begrepen. Tolken spelen in dit proces een centrale rol, omdat zij de verbindende schakel vormen tussen het kind en zijn of haar gesprekspartner. We zouden het aan het kind merken, als tolkdiensten niet voldoen aan de hoge normen die daaraan in het belang van het kind worden gesteld.

Om deze redenen zijn wij, professionals uit de THB- en de tolkensector, er sterk van overtuigd geraakt dat tolken zich bewust dienen te zijn van de uitdagingen waarmee minderjarige slachtoffers van mensenhandel worden geconfronteerd, ook tijdens juridische procedures, van de op het spel staande kwesties, en van de vaardigheden die van tolken uit ethisch oogpunt worden verlangd.

We moedigen u graag aan om het materiaal te gebruiken dat we voor onze training hebben voorbereid. We hopen dat deze trainingsmodule aan de doelstellingen zal voldoen zodat professionele en efficiënte tolkdiensten gewaarborgd zijn, in het belang van het kind, gedurende de hele procedure.

Herhaal en verrijk het zoveel als maar kan op basis van eigen ervaringen en expertise.

Iedereen heeft zijn eigen rol te spelen in de strijd tegen kinderhandel. Een bekwame en goed voorbereide tolk kan kindslachtoffers helpen zich veiliger te voelen en hun rechten uit te oefenen.

Defence for Children – ECPAT Nederland

Mede namens de CAPISCE werkgroep, bestaande uit EULITA, ECPAT – Frankrijk, ECPAT – België, ECPAT – Italië en Defence for Children – ECPAT Nederland

INLEIDING

Deze praktische handleiding is ontwikkeld in het kader van het CAPISCE-project, samen met EULITA en vier organisaties die lid zijn van het internationale ECPAT netwerk uit Frankrijk, Italië, België en Nederland. De ECPAT-leden, waaronder Defence for Children - ECPAT, houden zich bezig met een essentieel aspect van de bescherming van kindslachtoffers van mensenhandel en misdrijven in juridische en gerechtelijke procedures; de specifieke uitdagingen die met tolken in verband staan. Alleen strikte naleving van de ethische principes van precisie en neutraliteit (ook waar de realiteit ondraaglijk is om hardop uit te spreken of aan te horen) voorkomt het risico van een herhaald trauma.

Het is duidelijk dat de rol van tolken in elke fase cruciaal is, vanaf het moment dat het slachtoffer hulp zoekt of als zodanig wordt herkend door de nationale autoriteiten tot aan de juridische procedure (en zelfs daarna, tot aan zijn of haar integratie): het is hun taak ervoor te zorgen dat de stem en de getuigenis van het kind zo duidelijk en waarheidsgetrouw mogelijk worden gehoord. Werken in de complexe omgeving van mensenhandel is doorgaans intensiever dan tolken in de meeste andere situaties.

Het doel van deze handleiding is om instellingen, opleidingscentra en trainers te helpen bij het ontwikkelen van hun eigen content om tolken van de nodige informatie te voorzien, maar ook om specifieke vaardigheden en ethisch gedrag te benadrukken. De handleiding bestaat uit vier modules, die de belangrijkste onderwerpen bestrijken waar een tolk zich bewust van moet zijn op het gebied van kinderhandel en diverse technieken die gebruikt worden bij gesprekken met kwetsbare kinderen. De handleiding is bedoeld voor professionele tolken, maar kan ook door beginnende tolken worden gebruikt. Het bevat een korte samenvatting van de basisvaardigheden en -competenties op tolkengebied (module 1) waaruit duidelijk blijkt dat de beheersing ervan onontbeerlijk is voor de beoogde taak. Het is van essentieel belang dat alle tolken eerst deze module 1 volgen, voordat ze aan modules 2 t/m 4 beginnen.

Ook met een professionele training zijn niet alle tolken onmiddellijk in staat om te werken in het complexe en pijnlijke veld van dienstverlening aan kindslachtoffers. Zij hebben ook goede competenties nodig in de volgende gebieden:

- begrip van het misdrijf kinderhandel;
- kennis over nationale procedures met betrekking tot kindslachtoffers van mensenhandel, die ook kunnen worden vervolgd;
- de professionele ethiek en protocollen van tolken, om te kunnen reageren op extreem uitdagende situaties;
- begrip van de ontwikkeling van het kind en psychologie;
- mogelijk trauma, plaatsvervangend trauma en zelfzorgpraktijken.

De training richt zich op het tolken voor kindslachtoffers van mensenhandel, maar ook voor zeer kwetsbare kinderen zoals niet-begeleide minderjarigen¹ (NL: Alleenstaande minderjarige vreemdelingen). De module over de juridische aspecten gaat daarom ook in op procedures die specifiek daarmee verband houden.

De praktische handleiding bevat ter verduidelijking een aantal slides. Trainers worden echter aangemoedigd om hun eigen materiaal te creëren, op maat gemaakt en aangepast aan hun eigen context. Zij kunnen hun eigen trainingschema's opstellen door slides en activiteiten te selecteren die zij relevanter vinden voor hun specifieke publiek, gelet op de trainingsbehoeften en de beschikbare tijd. Het is van groot belang dat de TRAINING zoveel als mogelijk wordt aanvult met specifiek lokale middelen, vooral op het gebied van de wettelijke kaders.

¹ In Nederland wordt het term "Alleenstaande minderjarige vreemdelingen", dan wel "AMV's" gebruikt. In deze handleiding worden beide termen gebruikt om de groep kinderen afkomstig van buiten de EU, die bij aankomst jonger dan 18 zijn en zonder ouder(s) of een andere met gezag zijn gekomen.

1. OPFRISMODULE TOLKTECHNIEKEN EN DEONTOLOGIE

Waarom deze module?

Wie tolk wil worden op het gebied van kindslachtoffers van mensenhandel dient te begrijpen dat we met twee verschillende doelgroepen te maken hebben:

- Professionals die twee talen vloeiend beheersen, werken als tolk, maar geen enkele tolkopleiding hebben genoten. De titel van deze module is zo gekozen dat zij zich niet aangevallen voelen.
- Professionals die twee talen vloeiend beheersen en enige opleiding hebben gekregen in tolktechnieken en ethiek.

Toch raden we iedereen aan om deel te nemen aan deze module, die voor sommigen een inleidend karakter heeft en voor anderen meer een bewustmakingsmodule is; deze korte samenvatting zorgt ervoor dat de rollenspellen effectiever verlopen.

Duur, doelstellingen en verwachte resultaten voor de deelnemers

De module over tolktechnieken en ethiek (zie hieronder het voorgesteld programma) bestaat uit de volgende onderdelen:

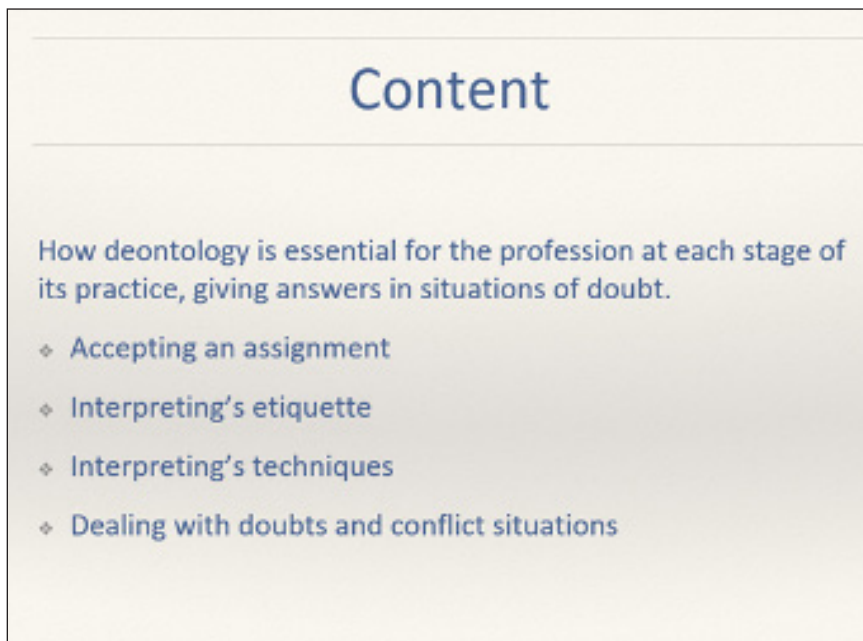
- Een algemene presentatie van het beroep van tolk en de bijbehorende ethiek
- Inleiding basistolktechnieken:
 - visuele vertaling
 - consecutief tolken zonder aantekeningen en met een notatiesysteem dat specifiek voor tolken is ontwikkeld
 - gefluisterd simultaantolken (chuchotage)
- Praktische oefeningen van dialoogtolken op locatie
- Suggesties voor verbeteringsoefeningen voor thuis training

Inleiding Tolken en Ethiek

Tolken: basis (vooral voor deelnemers met talen die minder verspreid zijn en die weinig ervaring hebben met tolken)

🕒 60 min.	• Inleiding tot het beroep (afbakening van functies), tolk en vertaler ethiek • Q&A
🕒 60 min.	• Mondelinge communicatie en conventies • Interculturele communicatie en ethiek (Misverstanden oplossen, conflicten vermijden) • Q&A
🕒 60 min.	• Presentatie van tolktechnieken • Consecutief tolken zonder aantekeningen, op basis van geheugen • Techniek aantekeningen maken • Q&A - voorbeelden, oefeningen
🕒 60 min.	• Simultaantolken (fluisteren/chuchotage) • Oefeningen: het tolken van dialogen
🕒 60 min.	• Conclusies - aandringen op professionele techniek op basis van tolkvaardigheden

Onderstaande PowerPoint presentatie “Opfriscursus” beschrijft de inhoud en de methodologie.

1/3

Deontologie biedt een richtsnoer in geval van twijfel over het aannemen (1e) van een opdracht, tolktechnieken, houding of andere vragen.

Code of Ethics: Basics

- ❖ Do not accept an engagement for which you are not competent or for which you are not sure you are neutral
- ❖ Respect neutrality and confidentiality
- ❖ Never take advantage of information obtained in the course of an engagement
- ❖ Give the entire translation, without any additions or omissions
- ❖ Report errors or misunderstandings

2/3

Een neutrale houding, volledige vertaling, geheimhouding en transparantie vormen basisregels van ethisch tolken.

Etiquette serves deontology

- ❖ Greeting, presenting oneself respectfully, taking into account cultural differences
- ❖ Use the same personal pronoun as the translated speaker - Exceptions
- ❖ Avoid confusion by using the third person to refer to oneself, the interpreter
- ❖ Knowing how to ask for an explanation

3/3

Een professionele houding steunt deontologie.

2. DEFINITIE VAN KINDERHANDEL EN PROCEDURES

Waarom deze module?

Buitenlandse slachtoffers van THB (Trafficking in Human Beings) hebben met name behoefte aan bijstand van getrainde tolken om hun recht te waarborgen om tijdens procedures te begrijpen en begrepen te worden en om adequate bescherming te verzekeren. Om risico's van secundair en herhaald slachtofferschap te vermijden is het van het grootste belang dat wordt samengewerkt met bekwame en betrouwbare tolken.

Het is nog steeds nodig dat tolken bewust worden gemaakt van de specifieke aspecten van (kinder)handel (1) en dat zij worden opgeleid om de specifieke terminologie, (juridische)procedures waarin zij een belangrijke rol spelen, onder de knie te krijgen (2).

De module, die in twee delen is opgedeeld, zal het bewustzijn vergroten over deze uiterst gevoelige situaties waarin ze moeten samenwerken. De module is bedoeld voor tolken die zich bezighouden met gesprekken met kinderen in een juridische context.

Duur, doelstellingen en verwachte resultaten voor de deelnemers

De eerste module, 'De definitie van kinderhandel' duurt naar schatting
🕒 30 minuten.

Sommige tolken, zelfs zij die perfect gekwalificeerd maar onvoldoende voorbereid zijn, zullen niet in staat blijken om met THB-zaken om te gaan. Zij zullen aarzelen om bepaalde verklaringen van THB-slachtoffers waar ze zich oncomfortabel bij voelen getrouw te vertalen, of het nu botte opmerkingen over seksuele handelingen betreft of angstaanjagende implicaties. Het is van groot belang dat zij ruim van tevoren over de realiteit worden geïnformeerd, terwijl tegelijkertijd het fenomeen duidelijk dient te worden gedefinieerd. Hierdoor kan de tolk een geïnformeerde en ethische beslissing nemen over de vraag of hij of zij bereid en in staat is om de opdracht te aanvaarden.

In deze eerste submodule worden daarom:

- gegevens, definities en concepten met betrekking tot kinderhandel gepresenteerd;
- populaire mythes ontkracht die kunnen leiden tot een vertekend begrip van het fenomeen;
- aandacht en zorg gegeven aan de uitdagingen die zich voordoen bij het herkennen van slachtoffers van gedwongen criminaliteit, die kunnen worden vervolgd.

De belangrijkste doelstelling voor de deelnemers is **beter inzicht krijgen in het misdrijf van mensenhandel, op nationaal en internationaal niveau, de definitie ervan, de belangrijkste kwesties en de juridische aspecten met betrekking tot kinderen.**

Tijdens de sessie zal worden benadrukt dat kinderhandel een misdrijf is **met vele facetten**, die iedereen overal treft. Het is belangrijk dat iedere deelnemer begrijpt dat THB niet hetzelfde is als illegale migratie, mensensmokkel, drugshandel of andere misdrijven die ermee in verband kunnen worden gebracht; noch is het hetzelfde als prostitutie, onwaardige werkomgeving, enz.

In de submodule wordt ook benadrukt dat het, voor een kind dat is verhandeld, belangrijk is om wettelijk de erkende status van “slachtoffer van mensenhandel” te hebben (en dus in gerechtelijke procedures en onderzoeken alle passende maatregelen en steun te krijgen zoals ontwikkeld in deze module).

Onderstaande PowerPoint-presentatie (Quiz) beschrijft de inhoud.

QUIZ

Question 1 : Trafficking in human being refers to

1. Sexual and economic exploitation ✗
2. Sexual, economic exploitation and removal of organs ✗
3. Criminal exploitation and forced criminality ✗
4. All of these crimes ✓

Question 2 : Estimated profits generated from human trafficking in the world are

1. \$ 320 000 ✗
2. \$ 3 200 000 ✗
3. \$ 32 000 000 ✗
4. \$ 32 000 000 000 ✓

Question 3: Who can be a victim of trafficking ?

1. Everybody ✓
2. Mainly men ✗
3. Only non-EU citizens ✗
4. Only children ✗

Question 4: All illegal migrants are victims of trafficking

1. True ✗
2. False ✓

Question 5: A child forced by an adult to commit a robbery is a victim and should be protected

1. True ✓
2. False ✗

Question 6: An adult who begs with a child can be prosecuted for trafficking

1. Only if he/she is not the mother/father ✗
2. No never ✗
3. Yes always ✗
4. Yes if the child is exploited ✓

1/4

Do you agree or disagree

Victims

Traffickers only target foreign nationals or immigrants from other countries

Means

Trafficking requires elements of physical force physical restraint or bodily harm

Vulnerability

All the victims come from situations of poverty or are often disadvantaged

Identification & psychological control

Victims immediately self-identify as victims of crime

Perpetrators

Child victims are trafficked by organized criminal networks

3/4

'Trafficking' may not be characterized or identified

Traffickers may be prosecuted under other legal classifications

Undignified working environment
Illegal work
Reduction to slavery
Provocation to commit crimes
Aggravated pimping
Exploitation in begging
(...)

Victims of trafficking may also be prosecuted

Robbery, theft

4/4

In submodule 2, 'Procedure en juridische procedure' (🕒 30 tot 45 minuten) onderzoeken we alle **situaties waarin de aanwezigheid van de tolk noodzakelijk kan zijn tijdens onderzoeken en procedures waarbij kinderen zijn betrokken die gevaar lopen of het slachtoffer zijn van mensenhandel.**

Het is duidelijk dat kinderen tijdens juridische interviews en procedures het gevoel kunnen hebben dat zij machteloos zijn en niet worden gehoord, vooral als het een taal en een terminologie betreft die ze niet begrijpen. Zelfs bij vertaalfouten zal een jong kind waarschijnlijk aan de interviewer bevestigen dat hij/zij alles goed heeft begrepen, ook als dit niet zo is. Kindslachtoffers van mensenhandel laten zich door hun kwetsbaarheid en jonge leeftijd vaak niet gelden.

Wanneer tolken niet specifiek zijn opgeleid in kinderrechten en elementaire juridische procedures neemt het risico op mogelijke onduidelijkheden en verkeerde vertalingen ongetwijfeld toe. Een effectieve rechtsbescherming is dan dus niet verzekerd.

Deze module biedt tolken de gelegenheid om vertrouwd te raken met het nationale rechtssysteem, de procedures en de terminologie die specifiek betrekking hebben op het jeugdrecht en rechtszaken waarbij kinderen zijn betrokken **als getuige, slachtoffer en/of verdachte.**²

Aangezien veel buitenlandse kinderen niet altijd herkend worden als THB-slachtoffers, beperkt deze module zich niet tot strafzaken maar omvat het ook tolken:

- bij intake en registratie van buitenlandse slachtoffers mensenhandel;
- ter bepaling van de verblijfsstatus van niet-begeleide minderjarigen (AMV's);
- bij asielverhoren.

Het belangrijkste doel is uit te leggen dat er geen “typische” ervaring bestaat van kinderen bij kinderhandel. Het juridisch pad **hangt dus af van de verblijfsstatus en hoe het kind in contact komt met de autoriteiten (politie, mensenhandelbestrijding, aan de grens, of als asielzoeker)**

Administratieve status

- Bevindt het kind zich al op het grondgebied, of is zijn er signalen van mogelijke slachtofferschap of mensenhandel gemerkt aan de grens.
- Verder lopen met name niet-begeleide minderjarigen een bijzonder groot risico op mensenhandel. Het identificeren van het kind als minderjarig, en als niet-begeleide kunnen soms vertraging oplopen of extra screening eisen, maar het blijft desalniettemin een uiterst belangrijk proces omdat het de toegang tot bescherming en steun bepaalt. Als tolken niet zijn getraind in deze zaken kunnen ze de interviewer of het kind niet volledig begrijpen, waardoor ze het risico lopen van kinderen die hulp en bescherming nodig hebben die te onthouden.
- Kindslachtoffers van mensenhandel zonder rechtmatig verblijf kunnen zich in een ongebruikelijke situatie bevinden en lopen daarmee het risico dat ze worden als “migranten” of zelfs “daders” behandeld, in plaats van als slachtoffers. Ze worden mogelijk verzocht het Nederlandse grondgebied te verlaten en kunnen zelfs in vreemdelingendetentie terecht komen vooraf aan een gedwongen uitzetting naar hun herkomstland.

² De voorbeelden in hoofdstuk 2 komen uit Frankrijk, dus deze betreffen het Franse systeem en de Franse situatie.

- Minderjarige slachtoffers krijgen zelden ‘voortgezet verblijf’, omdat ze als kinderen vaak weinig opsporingsindicaties noemen, waardoor er een korte of geen politieonderzoek ingesteld wordt. Het ‘opstapelen’ van procedures en vertraging in procedures (bv. vanwege noodzakelijke traumabehandeling en herstel) betekent dat veel van hen pas als meerderjarigen voortgezet verblijf (kunnen) aanvragen, wanneer het belang van het kind niet meer meegewogen wordt. Als ze 18 worden hebben ze zonder verblijfsvergunning geen recht meer op opvang of begeleiding.
- EU lidstaten zijn door Europees recht verplicht om de nodige maatregelen te nemen om minderjarige slachtoffers van mensenhandel op korte en lange termijn bij te staan en te steunen bij hun fysieke en psychosociale herstel. Deze specifieke acties dienen te worden ondernomen op basis van een individuele beoordeling van hun situatie in elk afzonderlijk geval, om tot een duurzame oplossing voor het kind te komen. In deze beoordelingen dienen ze naar behoren rekening te houden met de mening, behoeften en belangen van het kind.

Tenslotte krijgen tolken in deze module, door alle procedures met betrekking tot kinderen die het risico lopen slachtoffer te worden van mensenhandel te presenteren, inzicht in wie de professionals zijn op het gebied van kindbescherming, van maatschappelijk werkers tot de politie- en juridische diensten.

Een goed begrip bij tolken over de van belang zijnde partijen en hun mandaat draagt bij aan een betere kwaliteit van vertaling en communicatie, wat tot verbeterde bescherming leidt van het kind dat het slachtoffer is van mensenhandel.

Onderstaande PowerPoint-presentatie beschrijft de inhoud.

1/11

De weg naar bescherming is afhankelijk van afkomst/verblijf.

(Vermoedelijke) Kind-slachtoffers zonder verblijfsrecht worden niet verwezen naar het Nationaal Verwijsmechanisme.

- Aanmeldcentrum Ter Apel (AVIM, IND, NIDOS; registratie, intake)
- Beschermde Opvang (NIDOS; bedenktijd, herstel)
- Aangifte (AVIM)
- Strafproces

2/11

Bijzonder toelatingsbeleid voor AMV - (vermoedelijke) slachtoffer mensenhandel 1/2

- Aanmeldcentrum intake-verhoor AVIM, aanmeld-gehoor IND, intake NIDOS (1-3 dg.)
- BO indien reëel vermoeden mensenhandel, weglopen/vermissing, verdachte situatie
- BO: voogd + multidisciplinaire risicoanalyse + mentor (6 weken, verlengd tot terugkeer of 18)
- AVIM: "intake"
- IND: bedenktijd voor (vermoedelijke) slachtoffers (3 mnd. – 1 jaar)*
- AVIM: aangifteverhoor en medewerking aan strafproces + IND: automatische verblijfsvergunning (1 jaar, met intrekking wanneer de OM de aanwezigheid niet meer noodzakelijk acht)

BO = Beschermde Opvang

*Een getuige-aangever heeft geen recht op bedenktijd. Echter zou een AMV ook dan in de BO geplaatst worden.

3/11

Bijzonder toelatingsbeleid voor (vermoedelijke) slachtoffer mensenhandel 2/2

AVIM: aangifteverhoor en medewerking aan strafproces + IND: automatische, tijdelijke verblijfsvergunning (1 jaar, met intrekking wanneer de OM de aanwezigheid niet meer noodzakelijk acht)

MOGELIJKE UITKOMSTEN

Verlenging vergunning (duur strafproces, max. 3 jaar): politieonderzoek, strafvervolg (OvJ & Rb), veroordeling

→ Niet-tijdelijk humanitaire vergunning (5 jaar)

→ Geen verlenging/intrekking van verblijfsvergunning: sepot (geen onderzoek of vervolging) & geen humanitaire reden

4/11

Bedenktijd zonder aangifte of medewerking aan strafrechtelijk onderzoek

“Schrijnend pad”: Aanmeldcentrum → Beschermd Opvang → BO: voogd + multidisciplinaire risicoanalyse + mentor (6 weken) → **GEEN “intake” AVIM** → “schrijnend pad”
→ IND: verblijfsvergunning 1 jaar → daarna alsnog aangifte/medewerking of eind verblijf

Bij uitzondering is er geen medewerkingsvereisten als voorwaarde voor verblijf: voor slachtoffers die ondanks bedenktijd niet in staat zijn om aangifte te doen

- Ernstige dreiging
- Medische beperking
- Minderjarigen - ook zonder dreiging of medische beperking!

5/11

Verblijfsrecht van (vermoedelijke) slachtoffers en getuige-aangevers

A) Tijdelijke verblijfsrecht voor de duur van het opsporing en strafproces:

1. Bedenktijd voor slachtoffers van mensenhandel, na een “intake” met AVIM:
(a) na aangifte of medewerking, of (b) uitzonderlijk niet in staat om mee te werken
2. Verblijfsvergunning voor slachtoffers van mensenhandel*
3. Verblijfsvergunning voor getuige-aangevers van mensenhandel*

B) Niet-tijdelijke humanitair verblijfsrecht, na het beëindigen van het strafproces:

1. Bij veroordeling, of geen veroordeling/lopende strafproces + 3 jaar tijdelijke vergunning als slachtoffer
2. Op grond van bijzondere individuele omstandigheden die rechtstreeks verband houden met mensenhandel (represailles, vervolging of beperkte re-integratie mogelijkheden in het land van herkomst).

6/11

Toekomstperspectief zonder strafvervolg

- Aanvraag niet-tijdelijk humanitaire (represailles, vervolging, herintegratiemoeilijkheden)
- Asielaanvraag
- Terugkeer naar het land van herkomst
- (Onderduiken)

7/11

Internationale Bescherming (Asiel)

- Aanmeldcentrum (geen signalen van risico/uitbuiting)
 - NIDOS voogd + pleeggezin / kleinwoongemeenschap
 - advocaat → rust en voorbereidingstermijn + medisch onderzoek (min. 3 weken, vaker 6 mnd.)
 - IND: 1ste gehoor (ID, afkomst, reisroute)
 - Advocaat: correcties en aanvullingen
 - IND: 2de gehoor (asielrelaas)
- (Verlengde procedure (maanden, jaren) of de "8-dagen procedure")
- Beslutfase:**
- IND: voornemen → Advocaat: Zienswijze → IND: besluit → Afwijzing → Rb: beroep → ABRvS: Hoger beroep

8/11

Bescherming van minderjarige slachtoffers mensenhandel binnen asielprocedures 2/2

Mogelijke uitkomsten:

- Afwijzing: Terugkeerbesluit en vertrekgesprekken, detentie/uitzetting door DT&V
- Toewijzing: Asielvergunning en integratie door de gemeente
- Kind-specifieke vervolging (bv. mensenhandel in land van herkomst)
- Subsidiare bescherming onder het "traumata-beleid"
- Ambtshalve toets of het kind-asielzoeker in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning voor slachtoffers en getuige-aangevers van mensenhandel

9/11

Minderjarige slachtoffers mensenhandel in het strafproces

273f Wetboek Strafrecht bepaalt:

Handelingen (werven, vervoeren, overbrengen, huisvesten, "met het oogmerk van uitbuiting")
Vormen van uitbuiting (seksuele uitbuiting, gedwongen arbeid, bedelarij, slavernij, gedwongen criminaliteit)

*Geen dwangelement vereist bij minderjarige slachtoffers.

Kinderrechten en rechten van slachtoffers in het strafproces:

- Aangifte kan door kind of wettelijke vertegenwoordiger bij AVIM, eerst "intake" (informatief gesprek)
- Informatierecht
- Juridische bijstand
- Taalkundige bijstand
- Spreekrecht kind 12-18
- (Schadevergoeding)

10/11

Het horen van minderjarige slachtoffers mensenhandel

Gehoor van kindslachtoffers mensenhandel: spoedig, aangepaste ruimte (verhoorstudio), door specialisten, dezelfde geslacht, door dezelfde persoon, beperkt aantal gehoren (videoopname), met vertegenwoordiging

Zitting: achter gesloten deuren, aanwezigheid afhankelijk van leeftijd, nooit verplicht, telcom

Wanneer een minderjarig slachtoffer wordt gehoord dient rekening gehouden te worden met de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van de minderjarige.

11/11

Trainingsmethodologie

U kunt de sessie beginnen met een **interactieve quiz** (zie slide 1, pagina 10) door de deelnemers te vragen of ze ervaring hebben met interviews met (minderjarige) slachtoffers van mensenhandel.

3. ONTWIKKELING VAN HET KIND EN PSYCHOLOGIE

Waarom deze module?

Het psychologisch en sociaal functioneren van kinderen is heel anders dan dat van volwassenen. Het duurt twintig jaar voordat hersenen zich ontwikkelen tot het niveau van volwassenen. Verschillende gebieden van het brein ontwikkelen zich in verschillende tempo's. Bij het interviewen van kinderen moeten de betreffende professionals zich bewust zijn van de beperkingen van het geheugen, de beperkte kennisbasis en redeneervaardigheid en een andere manier van herinneren, afhankelijk van de leeftijd van het kind.

Het bijstaan van kinderen die het slachtoffer zijn geworden van mensenhandel vereist aanvullende kennis. Ervaringen met mishandeling en (seksueel) misbruik hebben veel invloed op het psychologisch functioneren van kinderen en de wijze waarop zij de werkelijkheid waarnemen, onthouden en beschrijven.

Het tolken bij de verhalen van kinderen, met name kindslachtoffers van mensenhandel, is niet mogelijk zonder dat men zich bewust is van de ontwikkeling en de psychologie van kinderen. Deze module geeft de tolken een basiskennis van de ontwikkelingsprocessen die typisch zijn voor de leeftijd van de kinderen en de psychologische ontwikkeling.

Duur, doelstellingen en verwachte resultaten voor de deelnemers

De module duurt ⌚ 60 minuten.

De interviews waarin tolken kinderen bijstaan kennen vaak een belangrijke geheugenonderdeel. Het ondervragen van kinderen over hun ervaringen uit het verleden is echter een uitdagende taak. De interviewers moeten gevoel hebben voor de ontwikkelingscapaciteit en de kwetsbaarheden van kinderen, alsmede inzicht in hoe zij het herinneren en verslaan van informatie op effectieve wijze kunnen faciliteren. Een algemeen begrip van het ontwikkelingsproces is essentieel voor het begrip van het kind door de tolk.

Deze module zal daarom:

- een overzicht geven van de kenmerken van het functioneren van kinderen op verschillende leeftijden;
- het theoretische kader illustreren met praktische voorbeelden;
- zich richten op de psychologische impact van de mensenhandelaar op het kind.

Het belangrijkste doel voor de deelnemers is om beter te begrijpen op welke manier kinderen zich gebeurtenissen herinneren en daarvan verslag doen, afhankelijk van leeftijd, persoonlijkheid en eerdere ervaringen met misbruik.

De sessie zal benadrukken dat de verslaggeving van gebeurtenissen door kinderen sterk verschilt van die van volwassenen als gevolg van een zich ontwikkelende

hersenactiviteit en psychologische kenmerken. Elke deelnemer zal leren begrijpen dat de mogelijkheid om herinneringen op te halen en te coderen en te decoderen leeftijdsgebonden is. De tolk zal in staat zijn om in algemene termen psychologische en gedragsveranderingen in verschillende leeftijdsgroepen te beschrijven.

In deze module worden twee video's gebruikt waarin een psycholoog het onderwerp hersenontwikkeling en geheugen bespreekt. De video wordt gevolgd door een groepsgebesprek tijdens de training. Aan de hand van praktijkvoorbeelden illustreert de tolkentrainer het door de psycholoog geschetste theoretisch kader.

Video 1 – Hersenontwikkeling (bekijk hier <https://youtu.be/2y97Zc0X4go>)

Video 1

Samenvatting: deze video behandelt de hersenontwikkeling bij kinderen.

Op tweejarige leeftijd beginnen kinderen taal te gebruiken. Als ze twee of drie jaar oud zijn is dat nog steeds weinig verfijnd, ze begrijpen zo'n 1.000 woorden en spreken er 300 (tegenover meer dan 30.000 voor een volwassene). Ze beschikken over een psychologische basiswoordenschat, wat betekent dat ze de woorden kennen voor "aardig, slecht, gekwetst, bang, etc.". Op vierjarige leeftijd is een kind tot grotere opsommingen in staat en kan het zijn gevoelens (verdrietig, boos, blij, enz.) onder woorden brengen. Pas op negen- of tienjarige leeftijd kan een kind zijn gedachten formuleren met een aanzienlijke woordenschat.

Op tweejarige leeftijd begint een kind begrip te krijgen van de begrippen tijd en ruimte: voor, achter, snel. Ze kunnen momenten van hun leven (lunch, slaap, enz.) bepalen. Kinderen kunnen nog geen gebeurtenis in de tijd bepalen, zelfs als deze recent plaats vonden, tot ze zes tot acht jaar oud zijn. Echter, zelfs op deze leeftijd en hoewel ze al op de hoogte zijn van data, maanden, seizoenen, kan het zijn dat ze niet in staat zijn om de juiste datum te geven van een gebeurtenis. Kinderen van tien en ouder hebben een goede kennis van begrippen als gisteren, vandaag, maanden en jaren. Toch wordt tijdwaarneming meestal geassocieerd met zijn/haar dagelijkse activiteiten of specifieke "gebeurtenissen" in zijn/haar leven (verjaardagen, scholen, enz.).

Vanaf tweejarige leeftijd ontwikkelen kinderen een sterk verlangen om dingen te weten, een dialoog te voeren en te luisteren naar verhalen. Ze worden zich bewust van de omgeving en gaan gebruik maken van vragen als: waar, wanneer, hoe, waarom. Kinderen associëren hun ervaringen heel lang met hun eigen wereld.

Video 2

Samenvatting: Deze video behandelt het onderwerp van het herinneren van gebeurtenissen en hoe daarvan verslag wordt gedaan.

Het geheugen is een reconstructie, die kan worden beïnvloed wanneer het wordt gecodeerd of wanneer er wordt herinnerd.

De term semantisch geheugen (*semantic memory*) verwijst naar de algemene wereld van de kennis die we gedurende ons leven hebben opgebouwd. Zo weten we bijvoorbeeld hoeveel dagen er in een week gaan en kunnen we deze opnoemen. Procedureel (of impliciet) geheugen (*procedural or implicit memory*) wordt onbewust verworven en gebruikt. Het helpt mensen bepaalde taken uit te voeren zonder zich daarbij daadwerkelijk bewust te zijn van deze eerdere ervaringen. Zoals weten hoe je moet fietsen. Het ophalend geheugen (*retrieval memory*) wordt gebruikt wanneer we ons vrijelijk een gebeurtenis uit het verleden herinneren. Dit is het geheugen dat wordt aangesproken als iemand je vraagt alles te beschrijven wat je je herinnert van een gebeurtenis uit het verleden.

Het verzamelen van informatie uit dit ophalend geheugen is het meest nauwkeurig. Herkenningsgeheugen (*recognition memory*) verwijst naar het vermogen om eerder meegemaakte gebeurtenissen, objecten of mensen te herkennen. Het is een vorm van herinneren die wordt gekenmerkt door een gevoel van vertrouwdheid wanneer iets wat men eerder heeft ervaren opnieuw wordt meegemaakt; in dergelijke situaties kan een correcte reactie worden herkend wanneer deze zich aandient, maar kan deze niet worden gereproduceerd bij afwezigheid van een dergelijke prikkel. Episodisch geheugen (*episodic memory*) is het geheugen van alledaagse gebeurtenissen zoals gesprekken, films, personen die hebt ontmoet, enz. Het is de verzameling van persoonlijke ervaringen uit het verleden die zich op een bepaalde tijd en plaats hebben voorgedaan. Het is echter onderhevig aan snel vergeten, subjectiviteit en variaties, enz. Soort vraag: Vertel me alles vanaf het moment dat hij binnenkwam tot hij de kamer verliet.

De vaardigheden om herinneringen uit het geheugen te herinneren en te decoderen zijn leeftijdsgebonden. Kinderen jonger dan vier slaan veel informatie op met behulp van hun semantische geheugen. Ze hebben geen episodisch geheugen. Ze herinneren zich niet de eerste dag dat ze konden lopen. Ze weten gewoon hoe ze moeten lopen. Ze kunnen zich geen gebeurtenissen herinneren, maar ze kunnen zich wel fysieke en emotionele sensaties herinneren. Tot zevenjarige leeftijd hebben kinderen geheugenverlies. Ze kunnen niet uitwijken naar hun episodisch geheugen, alsof ze zich er niet van bewust zijn dat de gebeurtenissen in hun eigen leven hebben plaatsgevonden. Ze kunnen denken dat gebeurtenissen die zich bij hen voordeden het product van hun verbeelding zijn (valse herinneringen). Kinderen tussen zeven en tien kunnen zich gebeurtenissen herinneren, maar niet volledig.

Ze herinneren zich meestal “activiteiten”/”acties”, maar herinneren zich misschien niet de aanwezige personen of de context van ruimte en tijd. Hoe recenter, hoe gedetailleerder. Kinderen van tien, elf en twaalf jaar kunnen context van ruimte en tijd van een herinnering geven, en details vertellen. Ze herinneren zich meestal beter gebeurtenissen met sterke negatieve emoties en waar ze actief bij betrokken waren. Het spontaan kunnen herinneren van een herinnering en het geven van details, zonder specifieke vragen te stellen, doet zich pas voor bij kinderen die dertien tot zestien jaar oud zijn. Als ze zestien jaar of ouder zijn hebben kinderen dezelfde vaardigheden als volwassenen.

4. ZORG GOED VOOR JEZELF

Waarom deze module?

Bij het tolken bij kindslachtoffers van mensenhandel **kunnen we emotioneel diep geraakt worden, zelfs getraumatiseerd** (hoewel een confrontatie met geweldsdelicten en gebeurtenissen iedereen anders raakt). Dit geldt voor alle professionals die in nauw contact met slachtoffers werken, (maatschappelijk werkers, gezondheidswerkers, etc.), maar **het tolken bij verhalen met een gruwelijke en traumatische inhoud** kan zelfs nog stressvoller zijn. We zijn geneigd te vergeten dat de tolk heel goed naar het slachtoffer moet luisteren, de emoties zien, de betekenis te begrijpen en de boodschap te geven in de doeltaal met inachtneming van de bedoeling, de geest en de toon van het kind. Deze stappen vereisen hoge aandachtigheid. Het feit dat de tolk niet alleen moet luisteren naar traumatische verhalen maar deze ook zelf onder woorden moet brengen kan leiden tot een enorme impact op de emoties van de tolk. Ze zijn niet alleen een getuigenis aan het tolken, ze delen dezelfde ervaring, met name wanneer ze tolken in de eerste persoon.

Het verschil is dat gezondheidswerkers en maatschappelijk werkers gewoonlijk zijn getraind in het omgaan met de negatieve gevolgen van de getuigenissen van slachtoffers. Tolken, daarentegen hebben geen gedetailleerde kennis van burn-out, plaatsvervangend trauma, PTSS en andere gevolgen van het aanhoren van traumatische verhalen. **Ze zijn er niet op voorbereid om tekenen/symptomen te herkennen en te begrijpen, noch om deze situaties aan te pakken op een manier die gunstig voor hen is en die ook nuttig is voor kindslachtoffers.**

Toch is een effectieve tolk meer dan alleen een bekwame taalkundige; hij of zij zou ook in staat moeten zijn om voldoende empathie te hebben maar zonder zijn of haar eigen emoties te uiten.

Bovendien zijn veel tolken in Europa (voormalig) vluchtelingen die zelf ernstige vergrijpen hebben ervaren (vervolging, aanranding, enz.) en ander trauma. Ze moeten niet alleen hun emotionele reacties beheersen maar ook hun eigen ervaringen uit het verleden, om nieuw slachtofferschap te voorkomen en te verminderen. Dat betekent niet dat we minder empathisch en menselijk moeten zijn; de module zal helpen om empathie te *beheersen*, wat heel iets anders is.

Als tolken zich niet bewust zijn van deze risico's en geen gebruik maken van bepaalde technieken/activiteiten die hen kunnen helpen om emotionele reacties te verminderen, zal het voor hen moeilijk zijn om gefocust te blijven.. Dit kan een negatieve invloed hebben op de procedure en de steun die aan de slachtoffer wordt geboden.

Deze module is daarom van het grootste belang.

Duur, doelstellingen en verwachte resultaten voor de deelnemers

Vanwege de tijdsdruk (⌚ 30 minuten) en gezien het complexe onderwerp van de materie is deze module een basisconceptcursus.

Het belang van de module mag echter niet worden onderschat, en wij bevelen dan ook ten zeerste aan dat tolken ook een doorontwikkelde training volgen die diepgaande reflectie mogelijk maakt.

De sessie zal:

1. zich richten op de impact van trauma's op tolken de dienstverlening van kindslachtoffers (THB).
2. de verschillen onderzoeken tussen stress (wat een normale reactie is op een uitdagende situatie), slijtage van medeleven/burnout, trauma's en plaatsvervangende trauma's. Wat zijn de verschillende tekenen of symptomen en hun oorzaken?
3. Geef specifieke en concrete technieken om tolken te helpen zich te beschermen tegen plaatsvervangend trauma's, of in ieder geval de impact ervan te verminderen voor, tijdens en na een interview van een slachtoffer (ontspannende activiteiten, ademhaling, visualisatie, enz.). Zoals hierboven aangegeven zijn trauma's zeer subjectief. De trainingsmodule is dan ook niet bedoeld om een one-size-fits-all oplossing aan te bieden. Deelnemers moeten technieken vinden die voor hen zelf het beste werken.

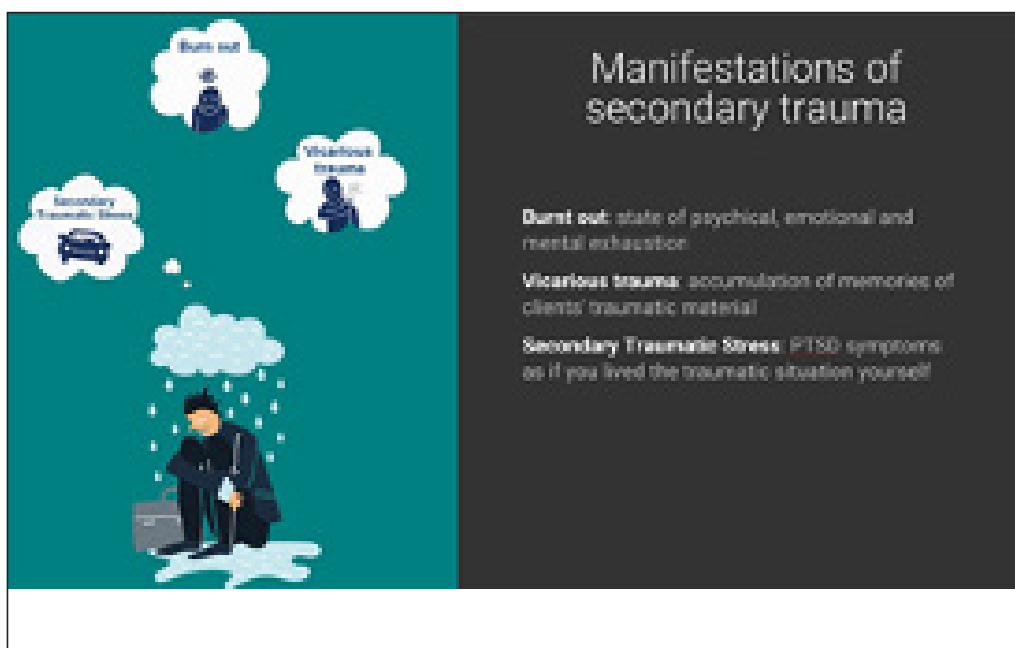
Trainingsmethodologie

Deze sessie wordt ingeleid met een presentatie van de basisbegrippen en afgesloten met een oefening om na te denken over de eigen praktijk van de deelnemer. Trainers zullen er rekening mee houden dat deelnemers vaak hun eigen traumatische geschiedenis hebben en wellicht soms een break nodig hebben. Het is van groot belang dat wordt voorkomen dat ze hun eigen emoties opnieuw herbeleven.

Onderstaande PowerPoint-presentatie beschrijft de inhoud.

 $1/4$

Er bestaat een risico van secundaire traumatisatie van tolken, vanwege het aanhoren en vertalen van traumatische gebeurtenissen.

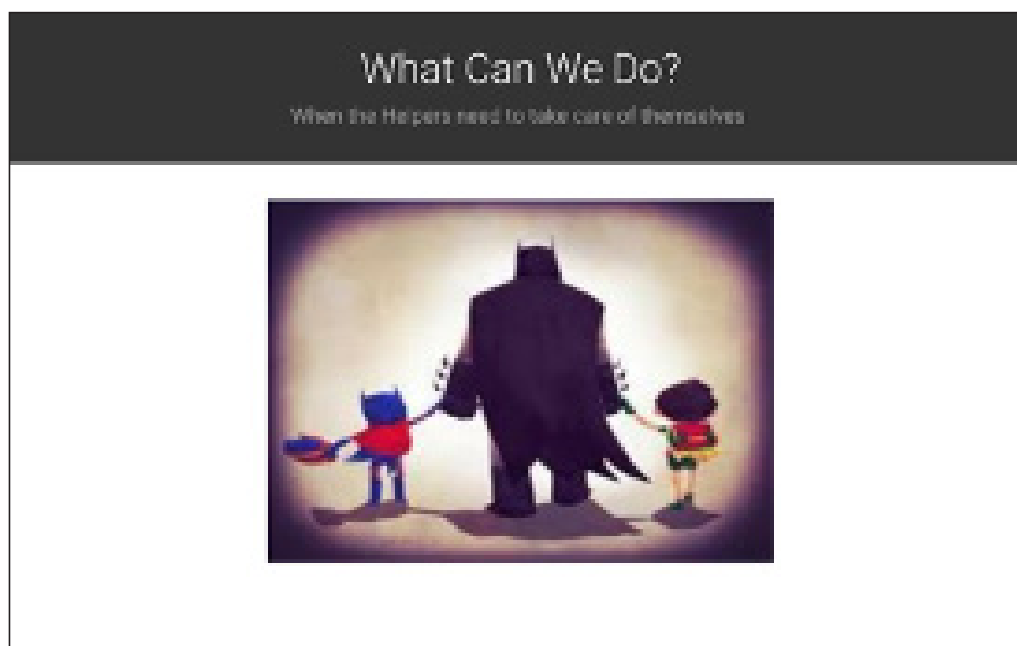
2/4

Een secundair trauma kan zich voordoen als burn-out, plaatsvervangend trauma of secundaire traumatische stress (PTSS klachten).

3/4

De symptomen zijn fysieke klachten (hoofdpijn, geen eetlust, pijn) of mentale klachten (concentratieproblemen, verminderde empathie en cynisme, overbetrokkenheid).

4/4

Hoe kunnen we als "Helpers" voor onszelf zorgen?

5. ROLLENSPELLEN

Waarom deze module?

De rollenspellen verlangen van trainers dat deze reageren op situaties en technische informatie toepassen die in de modules 1 t/m 4 zijn besproken. Deze module helpt het geleerde over te dragen door de mogelijkheid te bieden:

- om te oefenen in een omgeving waarin het is toegestaan om een fout te maken;
- in kleine groepen te werken, wat helpt om zich comfortabeler te voelen en gerichte feedback te krijgen (van groot belang voor deelnemers om te voldoen aan bepaalde prestatieverwachtingen).

Setting

- Ongeveer 12 tolken, verdeeld over twee groepen.
- Twee tot vier talen voor beide groepen (rekening houdend met talen die minder verspreid zijn).
- Een vertegenwoordiger van een voor het project relevant beroep: Politieagent, rechter, officier van justitie, maatschappelijk werker, enz.
- Een tolkentrainer, een taalexpert (talen die minder verspreid zijn).

Dit script wordt gespeeld door

- de professional,
- een aspirant-tolk,
- een persoon die optreedt als de jongere.

Waarnemers: De tolkentrainer (EULITA), bijgestaan (in geval van een zeldzame taal) door een taalspecialist. Spreker met een hoog niveau van beheersing van deze taal.

De scène wordt gespeeld door toepassing van het bovengenoemde scenario, zoals gepresenteerd door de professional.

De tolkentrainer:

- raadpleegt de taalspecialist over de nauwkeurigheid en de correctie van de vertaling (met name bij talen die minder verspreid zijn);
- vervolgens wordt elke deelnemer bevraagd over zijn of haar indrukken, die geanalyseerd worden voor een beter begrip en verbetering van de interactie;
- hij/zij evalueert de tolktechnieken en nodigt de deelnemers uit tot een analyse van hoe de professionele ethische code is nageleefd.

Hetzelfde schema zal worden toegepast op andere professionals: Psychologen, maatschappelijk werkers, opvoeders, enz.

Dit is een eendaagse trainingsmodule.

Trainingsmethodologie

De rollenspellen worden voorafgegaan door een inleiding door de vertegenwoordiger van de beroepsgroep die belast is met het voeren van het interview: rechter, politieagent, advocaat, psycholoog, maatschappelijk werker, enz. Deze professionals presenteren en analyseren elk een draaiboek dat typisch is voor hun dagelijkse taken. Voor rollenspellen die worden uitgevoerd door een psycholoog en een politieagent illustreren twee video's het theoretische kader dat wordt geleverd door deze twee professionals. Het is zeer nuttig om de rol/positie van de verschillende partijen te onderzoeken tijdens het interview met een kindslachtoffer van mensenhandel en de interviewtechnieken.

Video 1 – Bekijk online: https://www.youtube.com/watch?v=Im-jp_z2ou4

Video 1

Technische verhoortechniek van de politie voor kindslachtoffers van geweld (België)

Interview met Nadia OUNIFI, Nationale Coördinator, Federale Gerechtelijke Politie

In welke context gebruikt u tolken?

De politiële realiteit is actueel. Dit betekent dat het een van onze taken is om zoveel mogelijk informatie over een bepaalde gebeurtenis te verzamelen. In deze context maken wij gebruik van een tolk om ons te helpen zoveel mogelijk informatie te verzamelen tijdens het verhoren van getuigen, slachtoffers en/of verdachten die niet dezelfde taal spreken als de politieagent. Aangezien we binnen een wettelijk kader opereren, moeten we binnen de regelgeving handelen.

Welke techniek wordt gebruikt om de stemmen van seksueel misbruikte kinderen te verzamelen?

De TAM-techniek maakt het mogelijk om op het niveau van het kind te communiceren.

Om dit te bereiken wordt ervoor gezorgd dat de woorden van de minderjarige op een progressieve, niet-suggestieve en respectvolle manier worden verzameld. Dit is hoe de **open vragen** zijn ontwikkeld. Het kind wordt *uitgenodigd* om verslag te doen van de gebeurtenissen en dit verslag vormt de basis van het werk van de rechter om zo veel mogelijk informatie te verdiepen en te verkrijgen. Concreet maken we gebruik van de volgende uitnodigende vragen: vertel me over, vertel me alles over, vertel me alles wat er gebeurd is vanaf... tot.....

Zorg er altijd voor dat je het kind ondersteunt met niet-selectieve luistervaardigheid, dat je **respect hebt voor zijn of haar tempo**, woordenschat, vaardigheden, enz. In feite zal de politieagent ondersteunend zijn, maar niet al te ondersteunend. Het is een kwestie van het vinden van de juiste balans van vriendelijkheid, omdat hij/zij

“de kapitein” blijft van zijn/haar verhoor, ondertussen vermijdend dat hij/zij informatie aan het kind suggereert.

Als het kind tijd nodig heeft, geef het hem dan.

Kijk of het kind begeleiding of aanmoediging nodig heeft. Zorg ervoor dat de vragen goed worden begrepen. De politieagent zoekt zijn ogen, en niet zijn/haar naam roepen, om zijn/haar aandacht te trekken, ...

Niet-suggestief zijn betekent gebruik maken van het verslag en de woorden van de minderjarige als ‘*basismateriaal*’ in het interview. Vermijd de introductie van elementen van buitenaf die het verhaal zouden kunnen *beïnvloeden*. Als het kind bijvoorbeeld een specifieke woordenschat gebruikt voor lichaamsdelen, zal de politieagent deze ook gebruiken en ervoor zorgen dat deze worden verduidelijkt. Dus feitelijk gesproken: als het kind het woord pruim gebruikt, zal de politieagent het kind vragen: “Vertel me alles over ‘pruim’ zodat ik het kan begrijpen.”

Hoe is het vraaggesprek van minderjarigen gestructureerd?

Het verhoor is gestructureerd in de vorm van verschillende progressieve fasen (van de minst bedreigende tot de meest bedreigende).

Tijdens de **inleidende fase** heeft het kind de mogelijkheid om de verhoor- en meldkamer te bekijken. De politieagent legt het doel van het verhoor en de rol van de politieagent uit. Hij probeert contact te leggen (een connectie te maken) door open vragen te stellen over zijn/haar familieleden (familie, vrienden, school, enz.). Hij/zij probeert een idee te krijgen van het niveau van het kind door open vragen te stellen met betrekking tot een “neutrale”/niet-bedreigende gebeurtenis betreffende tijd, plaats, frequentie, duur en afstand.

Alvorens over te gaan naar de volgende fase legt de politieagent het kind een aantal basisregels uit met betrekking tot het verhoor: het kind wordt geïnformeerd over zijn of haar rechten en de politieagent komt “afspraken” overeen met het kind: als het kind niet weet hoe het moet antwoorden, zal hij of zij dat aangeven. Hetzelfde geldt als het kind niet wil antwoorden of als hij of zij iets niet heeft begrepen - uitgelegd zal worden dat hij of zij het recht heeft om fouten te maken en zichzelf te corrigeren, enz.

Wanneer de politieagent wil overgaan tot de feiten waarover het kind wordt verhoord, nodigt hij/zij het kind eerst uit om in zijn/haar eigen woorden en in zijn/haar eigen tempo te reproduceren wat hij/zij wil zeggen. Dit is de **vrije verhalende fase**. In deze fase interenieert de politieagent alleen op een neutrale manier om het kind te ondersteunen en aan te moedigen om zijn of haar verhaal te vervolgen.

Aan het einde van deze fase kan de politieagent doorgaan met het stellen van **open vragen** aan het kind over wat hij of zij heeft gezegd tijdens het vrije verhaal om zo aanvullende informatie en details over de gebeurtenis te verkrijgen. Het gebruik van open vragen vermindert het risico van suggestieve vraagstelling.

Vervolgens kan de politieagent **meer specifieke vragen** stellen over elementen die hem of haar belangrijk lijken en waarover hij of zij nog te weinig informatie heeft.

De politieagent **sluit het verhoor af** en vraagt of het kind nog iets aan zijn verhaal wil toevoegen en/of aanpassen. Hij/zij bedankt het kind en legt de volgende stappen in de procedure uit.

Waarom is de voorbereiding van de tolk belangrijk?

Voor deze situatie benadruk ik dat het belangrijk is dat de politieagent en de tolk de tijd nemen om elkaar te ontmoeten ter voorbereiding op het verhoor.

Dit houdt onder meer in dat de tolk voorafgaand aan het verhoor de politieagent ziet om de gebruikte techniek en bewoordingen uit te leggen en te zien hoe deze kan worden aangepast aan de oorspronkelijke taal van het kind. Zo moet “vertel me” werkelijk een uitnodigende vraag blijven en geen opdracht worden als het eenmaal vertaald is.

We vermijden directe face-to-face communicatie, de rechter zal voorin zitten maar een beetje aan de zijkant. We vermijden een tafel tussen het kind en de politieagent.

Aarzel niet om vooraf de ruimte te laten zien, de chronologie van het verhoor uit te leggen, de techniek in detail te beschrijven: de uitnodigingen, de gebruikte woordenschat.

Het is passend om:

- eraan te herinneren dat de feiten “schokkend” kunnen zijn, zoals een aanranding, en zorg ervoor dat de tolk erop voorbereid is om hiermee om te gaan;
- ervoor te zorgen dat de tolk objectief, onafhankelijk en transparant is;
- de specifieke kenmerken van de cultuur van het kind binnen te laten: wat kan worden gedaan of niet gedaan, gezegd of niet gezegd. Het is een echte uitwisseling tussen de politieagent en de tolk.

Tijd nemen zal tijd besparen!

Video 2

De rol van de tolk in het therapeutisch interview met kindslachtoffers van mensenhandel

Interview met Charline Malaise, psycholoog van de Esperanto-vereniging

In welke context gebruikt u tolken?

Ik ben psycholoog bij de Esperanto Vereniging, die een centrum runt voor minderjarigen die het slachtoffer zijn van mensenhandel; de overgrote meerderheid van hen is buitenlander.

Waarom is de rol van de tolk zo belangrijk?

De tolk is de transitiepersoon tussen het kind en de therapeut, wat betekent dat de tolk de emoties van het kind direct ontvangt en deze op de meest correcte manier moet vertalen naar de therapeut; aan de andere kant moet de tolk ook de boodschappen van de therapeut overbrengen zodat de betekenis ervan juist is, en ervoor zorgen dat het kind de informatie begrijpt.

Samenwerking tussen de tolk en de therapeut is dus essentieel.

Bereidt de tolk zich op enigerlei wijze voor op het therapeutische interview?

De therapeut informeert de tolk over de doelstellingen en de inhoud van het interview (het kan gaan om het verwerken van verdriet, het project voor de toekomst, bewustwording van bepaald gedrag, angsten die verband houden met de ervaring van uitbuiting, etc.).

De therapeut waarschuwt hem/haar ook voor de emotionele toestand van het kind: als hij/zij verdrietig, boos, bang, etc. is en als gebeurtenissen in het dagelijks leven hem/haar kunnen storen.

De tolk wordt gewoonlijk tussen het kind en de therapeut geplaatst. Ieder zal zijn of haar rol presenteren en het kind herinneren aan het beroepsgeheim waaraan zij gebonden zijn, om het kind gerust te stellen. Deze slachtoffers van mensenhandel zijn namelijk vaak misbruikt door volwassenen en hebben geen zelfvertrouwen meer. Hoe verloopt de samenwerking met de tolk tijdens het interview?

Er dient een vertrouwensband te worden gecreëerd door de driehoeksmethode:

Het is een kwestie van wederzijds vertrouwen tussen de tolk, het kind en de therapeut:

Tolk ⇌ Therapeut: de tolk moet door de therapeut worden ondersteund in de over te brengen boodschappen; hiervoor zal de therapeut uitleg geven over mogelijke emoties die tijdens het interview kunnen ontstaan. Aan de andere kant moet de therapeut zorgen voor de juistheid van de vertaling; hij/zij zal daarom het juiste begrip van de betekenis van de gegeven boodschappen controleren.

Tolk ⇌ Kind: om het vertrouwen van het kind te winnen stelt de tolk zich voor en moet hij/zij neutraal blijven in de vertaling van de te verzenden boodschap; hij/zij zorgt er dus voor dat het kind het begrijpt. Aan de andere kant luistert hij/zij.

Therapeut ⇌ Kind: de therapeut moet neutraal en objectief blijven, hij/zij kan beginnen met positieve ervaringen om het vertrouwen van het kind te winnen; ook humor kan bij sommige kinderen werken. Aan de andere kant luistert en werkt het kind mee.

Om de communicatie effectief te laten verlopen zijn herformuleringen van bepaalde boodschappen en bevestigingen door middel van vragen tussen de drie actoren belangrijk.

Wat kan de driehoeksmethode destabiliseren?

De balans in de driehoeksmethode wordt vaak gedestabiliseerd door de psychologische en fysieke gevolgen van het trauma voor het kind.

Het is daarom belangrijk om enkele voorbeelden te noemen van houdingen die de tolk in een interview kan verwachten:

- Het kind kan regelmatig klagen over zijn of haar gezondheid: hoofdpijn, buikpijn, spierpijn, enz. Hij/zij kan ook lichamelijke klachten hebben, zoals rillingen, verhoogde hartslag, kortademigheid, enz.
- Andere houdingen weerspiegelen nood, angst, trauma's, zoals het herbeleven van ervaringen, soms tot het punt van paniek en hyperventilatie, paniekaanvallen, beven, ademhalingsmoeilijkheden, enz.

- Sommige non-verbale houdingen weerspiegelen schaamte, schuldgevoelens, gebrek aan zelfvertrouwen: het kind trekt zich terug in zichzelf, zit niet comfortabel in de stoel, huilt, weigert te spreken; is negatief in zijn/haar verhaal (er gebeurt niets voor hem/haar, zijn/haar project vordert niet, er wordt niets voor hem/haar gedaan, etc.), hij/zij bevindt zich in een staat van stilte, is bang om te praten.
- Bij het vertellen kan het kind geheugenverlies hebben of concentratieproblemen (kan niet stil blijven liggen, speelt met materiaal, wordt afgeleid), kan gebeurtenissen al te gedetailleerd beschrijven of, omgekeerd, gedesoriënteerd raken en ongestructureerd vertellen. Zoiets kan tot een moeilijke situatie leiden voor de tolk die moet vertalen.
- Het kind kan zich bezighouden met traditionele rituelen of hekserij
- Hij/zij kan verbaal agressief zijn (onbeleefd, bedreigend, enz.), en zeer zelden fysiek agressief (dichtslaan van deuren, apparatuur stukmaken, enz.).

Om de tolk bij de verschillende houdingen van het kind gerust te stellen is het belangrijk om te benoemen wat er tijdens het interview gebeurt; het is daarom niet ongewoon om elkaar even apart te spreken om ervoor te zorgen dat de tolk neutraal blijft. Het benoemen van de gevoelde emoties en het opnieuw bespreken van het kader van het interview helpt om zich opnieuw te focussen op de driehoeksverhouding.

Is er een follow-up met de tolk na het interview?

Een paar minuten zijn gereserveerd voor de tolk om het gesprek dat zojuist heeft plaatsgevonden te bespreken; de therapeut zorgt ervoor dat de tolk geen negatieve emoties uitstraalt in relatie tot wat hij of zij zojuist heeft vertaald. Als dit het geval is, zal de therapeut advies en verdere uitleg geven om de tolk gerust te stellen. Het is in geen geval de taak van de psycholoog dat er met de tolk individueel een follow-up komt, maar hij/zij moet er wel voor zorgen dat de tolk kalm is voordat hij/zij vertrekt.

ALGEMENE CONCLUSIES VAN DE PRAKTISCHE

HANDLEIDING

De verwachtingen die worden gesteld aan tolken in (kinder) THB-procedures (Trafficking in Human Beings) zijn enorm. Bij het tolken wordt gebruik gemaakt van specifieke methoden, terminologie en een specifieke houding die het slachtoffer mondiger neigen te maken en tegelijkertijd onethische interferenties met de procedure te vermijden.

We hopen dat deze praktische handleiding zal helpen bij het ontwikkelen van holistische trainingsprogramma's die bijdragen aan een meer effectieve wisselwerking tussen tolken, kindslachtoffers van mensenhandel en interviewers.

De training stimuleert tolken na te denken over de vraag of ze wel of niet willen tolken voor kindslachtoffers van mensenhandel. Ze hebben de mogelijkheid om te observeren hoe ze reageren op de inhoud van de training en of ze zich tijdens cursussen, discussies en rollenspellen onprettig voelen. Zoals bij alle beroepen wordt van tolken verwacht dat zij de belangrijkste grenzen in acht nemen om zichzelf en de interviewer te beschermen; een professionele tolk zijn houdt ook in dat zij de beperkingen van hun werkterrein begrijpen en in acht nemen.

Tot slot is het belangrijk om de cruciale rol van tolken in de strijd tegen THB en de toegang tot de rechter in gedachten te houden: tolken dragen bij aan de emancipatie van slachtoffers met hun stem en hun diensten in een COVID-19-context die veel impact heeft op het leven van kinderen die een groter risico lopen om het slachtoffer van mensenhandel te worden. Zonder tolken is het niet mogelijk slachtoffers effectief diensten aan te bieden.

Leren houdt nooit op. Het CAPISCE-project is ontwikkeld om ervoor te zorgen dat tolken de noodzakelijke training krijgen om hun opdracht te vervullen en tegelijkertijd hun professionele ontwikkeling op lange termijn te ondersteunen.

© 2021 Defence for Children – ECPAT

Tekst en vertaling

Origineel door ECPAT – Frankrijk

Vertaald door: Robert-Jan de Bruin, Sterre & Co

Redactie

Susan Leclercq, projectmedewerker Kinderrechten en Seksuele Uitbuiting

Veronika Pišorn, juridisch medewerker Kinderrechten en Migratie

Illustratie cover

Ophélie Rigault

Ontwerp

Designink

Contact

Defence for Children - ECPAT

Hoogdlandse Kerkgracht 17G

2312 HS Leiden

info@defenceforchildren.nl

www.defenceforchildren.nl

Voor meer informatie over het CAPISCE-project, zie:

<https://www.defenceforchildren.nl/wat-doen-we/projecten/bescherming-slachtoffers-kinderhandel-in-strafrechtelijke-procedures/>

